

Asia: VN/17836/2022

Lausuntopyyntö tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta / Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtande om en promemoria om utvecklingsbehoven i fråga om lagstiftningen om smittsamma sjukdomar

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Palloliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveystieteiden

tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Katsomme, että tartuntatautisääntely on uudistettava mahdollisimman nopealla aikataululla. Uudistuksessa lainsäädännöstä tulee korjata erityisesti tapahtuma-alaan kohdistuvien rajoitustoimien epäkohtia. Suomen Palloliitto painottaa, että tartuntatautilain valmistelussa tulee kuulla laajasti keskeisiä toimialoja. Sääntely vaikuttaa eri tahoihin, joten valmistelun on oltava laajapohjaista ja tarvittaessa on käytettävä alatyöryhmiä. Tartuntatautilailla on merkittävä vaikutus myös liikunnan ja urheilun toimialalle, jota tulee kuulla valmistelun edetessä.

Eryteisesti lasten ja nuorten harrastamisen rajoittaminen aiheutti hyvin laajoja ja välittömiä haittoja lasten ja nuorten hyvinvoinnille. Monien asiantuntijoiden mukaan haitta olivat huomattavasti saavutettuja hyötyjä suuremmat. Suomen Palloliitto katsoo, että lasten ja nuorten harrastamisen rajoittamisen kynnyksen tulee tehdä uudistamisen yhteydessä tehdä mahdollisimman korkeaksi ja laissa tulee vaatia rajoitusten aiheuttamien haittavaikutusten riittävä arviointi ennen rajoitusten asettamista. Nyt rajoitukset tehtiin liikaa tartuntatautinäkökulmasta, huomioimatta rajoitusten aiheuttamia haittoja ihmisten kokonais hyvinvoinnille. Liikunnan lisäksi on tärkeää huomioida myös ammattilaisurheilu ja heidän mahdollisuutensa ammatinharjoittamiseen. Ammattilaisurheilun määritelmä tulee tehdä läheisessä yhteistyössä lajiliittojen kanssa.

Lisäksi korona-aika osoitti, että tapahtumateollisuuden toimijoiden (johon myös Palloliitto ja sen seurat osin kuuluvat) toimintaa rajoitettiin muuta elinkeinotoimintaa huomattavasti rajummin, millä on ollut pitkäaikaisia vaikutuksia toimialaan. Voimassa olevassa tartuntatautilaissa ei ole sääntelyä yksityisen elinkeinotoiminnan rajoittamiseen liittyen, lukuunottamatta lain pykälää 58, joka mahdollistaa yleisötilaisuuksien kieltämisen. Tämä ei ole perusteltua, eikä tätä yhden elinkeinon eriarvoista kohtelua tue tutkimustieto, saati kokemus tapahtuma-alan rajoittamisen konkreettisista vaikutuksista pandemian leviämiseen.

Toimialan yritysten taloudellinen puskuri syötiin ja tukimekanismit, joilla organisaatioita tuettiin osuivat huonosti tapahtuma-alalle, jota TOL-luokitus ja tilastot huonosti tunnistavat.

Myös moni ammattilainen vaihtoi toimialaa, koska juuri tapahtumaelinkeinon harjoittaminen oli tehty mahdottomaksi, joten ala on kärsinyt vuonna 2022 ja alkuvuonna 2023 pahasta

työvoimapulasta. Nämä yhdistettynä siihen, että energian hinnan nousu on osunut poikkeuksellisen voimakkaasti virkistyspalveluihin, ovat haitanneet toimialan muutoin vahvaa kasvua, jota alalla nähtiin vuosina 2012-2019.

Lisäksi elinkeinon rajoittamisen näkökulmasta on merkityksellistä tuoda esiin, että erityisesti suurempien tapahtumien järjestämisen aikajänne on pitkä, jopa vuosia, joten tosiasiallisten rajoitusten lisäksi niiden uhka haittasi huomattavasti tapahtumien järjestämistä. Ja jos tapahtuma jouduttiin perumaan tai järjestämään ilman yleisöä, tuhoutui kaikki valmistelutyön tulokset, koko vuosien työ. Korona-aikaan alaan kohdistunut poikkeuksellinen epävarmuus aiheutti sen, että jopa vakavaraisilla alan yrityksillä oli vaikeuksia saada rahoitusta, mikä vei edellytykset yritysten pitkän aikavälin kehittämiseltä.

Suomen Palloliiton näkökulmasta ainoa perusteltu ja perustuslain 18§:n hengen mukainen lähtökohta tartuntatautilain uudistamiselle on se, että tapahtuma-alaa kohdellaan samalla tavalla kuten mitä tahansa muutakin elinkeinotoimintaa.

Mikäli tartuntalain 58§ nähdään oleelliseksi säilyttää osana pandemiavarautumisen työkalupakkia, on tehtävä ero ammattimaisen tapahtumajärjestämisen ja ei-elinkeinotoimintana järjestettävien yleisötilaisuuksien välille, joista ensiksi mainittu rinnastuu esimerkiksi kaupan alalla, teollisuudessa, ravintola-alalla tai muilla toimialoilla harjoitettavaan elinkeinotoimintaan. Näitä kaikkia aloja on kohdeltava yhteismitallisoin ja yhdenvertaisin rajoituksin tai muiden toimenpiteiden avulla tartuntatautien leviämisen estämiseksi.

Suomen Palloliitto toimii mielellään Tapahtumateollisuus ry:n rinnalla ja sen jäsenjärjestönä yhteistyössä ministeriöiden kanssa, jotta esimerkiksi kokoontumislaki, työ- ja elinkeinoministeriöiden lainsäädäntö ja muu lainsäädäntö tukisi tartuntalain uudistamista edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti.

SUOMEN PALLOLIITTO RY

Marttinen Kalle
Suomen Palloliitto